

## СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ФІНАНСУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

У статті автором проаналізовано правове регулювання таких альтернативних шляхів залучення додаткових коштів бюджетними установами, зокрема, закладами вищої освіти, як створення останніми ендаментів та наукових парків. Для ефективного функціонування закладів вищої освіти та комерціалізації результатів наукових досліджень, їх впровадження на вітчизняному та закордонному ринках запропоновано внесення змін до чинного законодавства України.

**Ключові слова:** бюджетні установи, заклади вищої освіти, власні надходження бюджетних установ, ендамент, наукові парки.

**Постановка проблеми.** Недостатність коштів державного бюджету для задоволення потреб такого виду бюджетних установ, як заклади вищої освіти (далі – ЗВО) мотивує вищезазначених суб'єктів до пошуку альтернативних дохідних джерел для реалізації їх основної діяльності. На сучасному етапі в Україні такими альтернативними шляхами для залучення додаткових коштів ЗВО є створення: (1) сталих фондів (ендаментів) та (2) наукових парків.

Деякі аспекти створення й функціонування зазначених новітніх шляхів підвищення як економічного базису ЗВО, так і зацікавленості осіб в інвестуванні в сферу освіти досліджувалися такими науковцями, як: М. Ю. Білінець, М. В. Власенко, А. Я. Головки, Л. Д. Старикова, О. В. Ткачук, К. О. Токарева та ін. Однак, комплексного дослідження вказаних питань проведено не було. З огляду на це **метою статті** є розгляд ендаменту як форми фінансування ЗВО й особливості функціонування наукових парків як ефективної моделі комерціалізації результатів наукових досліджень та їх впровадження на вітчизняному та закордонному ринках.

**Виклад основного матеріалу.** Категорія «endowment» у зарубіжній літературі є доволі розповсюдженою. Так, можна зустріти декілька визначень цього терміна – безпосередньо endowment (ендамент), endowment fund (ендамент-фонд) та financial endowment (фінансовий ендамент). Вони найчастіше використовуються як синоніми і означають передачу грошових коштів або будь-якого іншого майна в дар організації, окремої особи або групи осіб для використання як джерела доходів. При цьому отримані доходи спрямовуються на певні, як правило, суспільно значимі цілі (підтримка функціонування лікарень, бібліотек, університетів, коледжів, благо-

дійних організацій тощо) [4, с. 37]. Як вказує М. В. Власенко, ендаменти отримали широке розповсюдження в США на рубежі XIX – XX століть. Формування ендамент-фондів у сфері вищої освіти й нині відбувається таким чином, аби американські університети працювали так само, як і корпорації, з капіталом, однак без акціонерів. Так, капітал ендамент-фонду Гарвардського університету було сформовано за рахунок різних дарунків, вкладів донорів, включаючи землі, нерухомість, цінні папери, грошові кошти [4, с. 38].

Показово, що в практиці деяких іноземних держав ендамент фонди з'явилися ще у 2006 році, однак вони мають назву цільовий капітал некомерційних організацій. Відповідно до закону «Про порядок формування й використання цільового капіталу некомерційних організацій» [7] цільовий капітал некомерційної організації становить собою частину майна некомерційної організації, яка формується і поповнюється за рахунок пожертвувань, внесених в порядку і з метою, які передбачені цим Законом, та (або) за рахунок майна, отриманого за заповітом, а також за рахунок невикористаного доходу від довіреного управління зазначеним майном і передана некомерційною організацією в довірене управління компанії в цілях отримання доходу, використовуюваного для фінансування статутної діяльності такої некомерційної організації або інших некомерційних організацій, в порядку, встановленому законом.

З наведеного вбачається, що такий капітал має цільовий характер – спрямований на фінансування статутної діяльності організації. При цьому підставою формування такого цільового капіталу є договори пожертви або заповіту відповідно до норм цивільного законодавства про дарування або успадкування

з урахуванням особливостей, передбачених вищенаведеним законом. Мінімальний строк, на який може формуватися цільовий капітал – 10 років, у разі, якщо інше не передбачено законодавством [7, п. 11 ст. 6]. Отже, законодавець закріплює можливість формувати відповідний ендамент-фонд на довгострокову перспективу, що є позитивним. У той же час необхідно враховувати, що створення такого фонду не гарантує постійного й безперервного надходження грошових коштів до відповідних установ та організацій.

На думку А. М. Сухочевої, для того, аби ендамент став дієвим важелем для ВНЗ необхідно декілька умов. Зокрема, вчена виділяє такі: 1) наявність великої кількості випускників; 2) високий рівень затребуваності випускників на ринку праці та в великих компаніях; 3) наявність великої кількості спеціальностей, що відповідають галузевій структурі регіону, або наявність статусу установи як базової з підготовки фахівців в конкретній галузі; 4) високий рівень інформаційної відкритості установи; 5) висока частка добровільних внесків та пожертв у позабюджетні доходи такої установи; 6) активна взаємодія та співпраця з приватними компаніями з різних напрямків діяльності; 7) наявність додаткових освітніх програм; 8) наявність інноваційних освітніх програм та технологій; ведення масштабної науково-дослідницької діяльності; 9) реалізація активної маркетингової політики з просування освітніх та інших послуг установи на ринку, а також залучення спонсорів, роботодавців, випускників та батьків [11, с. 26, 27].

У цілому запропонований підхід є прийнятним. Дійсно, на сучасному етапі розвитку суспільства та динаміки євроінтеграційних процесів існуюча система освіти й підходи до її фінансування потребують перегляду й відповідних коригувань. Разом із тим відзначимо, що на відміну від законодавства РФ, в Україні позабюджетні фонди не належать до складу бюджетної системи держави, а бюджетні установи не мають права створювати позабюджетні фонди (ч. 9 ст. 13 Бюджетного кодексу України). На наше переконання, це зумовлено наявністю декількох характерних ознак, які свідчать про недоцільність об'єднання вказаних фондів в єдину систему й дозволяють розмежувати бюджетні й позабюджетні фонди. Зокрема, пропонуємо визначити такі:

1) законодавче оформлення. Існування бюджетного фонду передбачається законом про відповідний бюджет на відповідний рік. Позабюджетні фонди можуть бути затверджені не лише законом, а й іншим нормативно-правовим актом.

2) цільовий характер. Кожен конкретний позабюджетний фонд має чітко визначену цільову спря-

мованість, тоді як мета бюджетних фондів може не мати такої визначеності. З цього приводу Г. Б. Поляк зазначає, що позабюджетні фонди обмежені чітко визначеною функцією, а бюджетні фонди формуються лише в адміністративно-територіальних обмеженнях [3, с. 47].

3) статус аналізованих фондів. Тут необхідно зазначити, що бюджетні фонди являють собою сукупність бюджетних коштів. Якщо йдеться про позабюджетні фонди, то у їх складі можна виокремити «власний» бюджет, який існує незалежно від державного або місцевого бюджету відповідної держави.

О. В. Ткачук, досліджуючи особливості функціонування ендамент-фондів закордоном, акцентує увагу на їх класифікації. Науковець пропонує виділяти два типи таких фондів: 1) класичний (сталий); 2) так звані «ендамент-подібні» фонди. До першого типу належать такі види фондів:

- Фонд на загальні цілі (необмежений фонд) – не має обмежень щодо сфери використання його коштів. Рішення про напрями використання коштів приймаються після створення фонду.

- Фонд під спеціальний проект (Special Purpose Endowment) – створюється виключно для реалізації раніше визначеного проекту, цілі якого можуть устанавлюватися донором або керівництвом ВНЗ.

- Фонд, рекомендації щодо використання якого видаються донором (Donor Advised Fund), дає можливість донору здійснити вкладення у фонд у будь-який зручний час, а напрями витрат коштів визначити пізніше.

Агентський фонд (Agency Funds), яким управляє спеціальна організація (управляюча компанія) в інтересах ВНЗ; така організація може управляти й іншими фондами.

До другого можна віднести строковий ендамент-фонд (Term Endowment), в якому всі кошти або їх частина можуть бути витраченими тільки після закінчення устанавленого періоду часу або настання певних подій залежно від бажання донорів. Може існувати у двох варіантах, як фонд: (1) який передбачає поступове витрачання основної суми ендаменту (Capital Depletion); (2) створюваний під покриття дефіциту оборотного капіталу (Working Capital Reserve) [12, с. 102]. З урахуванням викладеного можна зробити висновок про відмінність наведених різновидів ендамент фондів за: строками, суб'єктами, які здійснюють управління, процедурою здійснення вкладів, спрямуванням фондів.

О. О. Батурина вважає, що ендамент-фонди ВНЗ мають бути спрямовані на використання та розподіл доходів відповідно до цілей взаємодії. Зокрема, йдеться про: 1) управління матеріально-технічною

базою університету; 2) модернізацію освітніх програм університету; 3) фінансування інвестиційних проектів вузу, науково-дослідної діяльності студентів та викладачів університету; 4) удосконалення системи управління університетом; 5) розвиток кадрового потенціалу і соціальної підтримки працівників та студентів університету [1, с. 2; 5].

На наш погляд, міркування вченої є цілком справедливими, оскільки головна мета створення ендаумент-фондів при ЗВО полягає у поліпшенні фінансового становища таких закладів й покращення умов для реалізації їх основної діяльності, оновлення інфраструктури, запровадження сучасних технологій в освітній процес. Крім того, слід відзначити, що створення бюджетними установами аналізованих фондів є проявом державно-приватного партнерства. Так, за допомогою залучення приватних суб'єктів, бізнес структур до фінансування ЗВО, які є бюджетними установами, що свідчить про формування комплексного підходу до регулювання процесу формування й використання такими неприбутковими організаціями доходів, необхідними для їх функціонування та розвитку.

В Україні право на створення ендаументу у ЗВО з'явилося з прийняттям Закону України «Про вищу освіту» [9] у 2014 році. Згідно з ч. 3 ст. 70 вищевказаного нормативно-правового акта вищі навчальні заклади, які є бюджетними установами, мають право у порядку, визначеному законом, та відповідно до статуту засновувати сталий фонд (ендаумент) навчального закладу і розпоряджатися доходами від його використання відповідно до умов функціонування сталого фонду, а також отримувати майно, кошти і матеріальні цінності, зокрема будинки, споруди, обладнання, транспортні засоби, від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб, у тому числі як благодійну допомогу [9]. Загалом же, ендаумент відповідно до Закону України «Про вищу освіту» становить собою суму коштів або вартість іншого майна, призначену для інвестування або капіталізації на строк не менше 36 місяців, пасивні доходи від якої використовуються вищим навчальним закладом з метою здійснення його статутної діяльності у порядку, визначеному благодійником або уповноваженою ним особою. Викладене дозволяє зробити певні висновки про регламентацію ендаументу в Україні, як-от: (а) такий фонд створюється для фінансування статутної (основної) діяльності ЗВО; (б) мінімальний строк «дії» фонду – 36 місяців, фактично йдеться про середньострокову перспективу формування додаткових коштів ЗВО.

Визначення ендаументу містилося й у Податковому кодексі України: сума коштів або цінних папе-

рів, які вносяться благодійником у банк або небанківську фінансову установу, завдяки чому набувач благодійної допомоги отримує право на використання відсотків або дивідендів, нарахованих на суму такого ендаументу. При цьому набувач не має права витратити або відчужувати основну суму без згоди благодійника України [8, пп. 170.7.5 п. 170.7 ст. 170]. Розглядаючи наведене визначення поняття «ендаумент» в контексті ЗВО як бюджетних установ, пов'язаних із тим, яким чином ці суб'єкти можуть розміщувати цінні папери. Наразі чинне законодавство не передбачає механізмів щодо здійснення бюджетними установами операцій з цінними паперами, в тому числі й їх розміщення на бюджетних рахунках.

Як ми вже зазначали, ендаумент може інвестувати свої кошти з метою отримання прибутку, але зобов'язаний спрямовувати весь отриманий прибуток на користь тих організацій, для підтримки яких він був створений. При цьому, традиційно схема організації діяльності фонду є такою: благодійники передають кошти у фонд цільового капіталу, формуючи у такий спосіб цільовий капітал, далі фонд передає капітал у довірче управління відповідній структурі (органу, який створюється самим фондом, управлінській компанії тощо) при координації та контролі з боку відповідних органів як фонду, так і організацій, для підтримки яких він був створений. Прибуток від управління цільовим капіталом передається повністю тим організаціям, для підтримки яких він був створений, а сам цільовий капітал залишається недоторканим [5]. Якщо говорити про державні і комунальні вищі навчальні заклади, то запроваджуючи можливість створення відповідно до Закону України «Про вищу освіту» сталого фонду, таким суб'єктам фактично надано право створювати позабюджетні фонди, кошти яких мають використовуватися на здійснення вищими навчальними закладами статутної діяльності.

Разом із тим, питання створення позабюджетних фондів регламентовано ч. 9 ст. 13 Бюджетного кодексу України [2], в якій закріплено відповідну заборону, а власні надходження бюджетних установ, які вона отримує за надання платних послуг або ж у виді грантів, дарунків, благодійних внесків тощо є коштами відповідного бюджету. З урахуванням названої норми можна констатувати, що реалізація приписів Закону України «Про вищу освіту» щодо функціонування сталого фонду державного і комунального вищого навчального закладу є фактично неможливою, адже ендаумент становить собою різновид позабюджетного фонду. Залишається неврегульованим питання, щодо розміщення доходу від використання ендаумента. Такий дохід не є коштами будь-якого

бюджету і розміщатися на депозитних рахунках, як тимчасово вільні бюджетні кошти, не може. Отже, наявна колізія положень ст. 13 Бюджетного кодексу України і Закону України «Про вищу освіту», що вказує на необхідність подальшого узгодження норм названих нормативно-правових актів і внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України.

Ще одним інноваційним кроком у реформуванні підходів до залучення додаткових коштів ЗВО є право наукових установ на створення наукових парків. Як слушно підкреслюють Н. П. Мешко та К. М. Гудим, створення наукових парків на базі університетів дозволить сформувати інноваційну інфраструктуру національної економіки через створення нових форм взаємодії суб'єктів вищої школи, бізнесу та держави з метою забезпечення міжнародної конкурентоздатності товарів та послуг національних виробників на глобальних ринках. Основні концепції отриманих результатів стануть основою вдосконалення науково-теоретичних та теоретико – методичних засад формування стратегії інноваційного розвитку країн в умовах глобалізації [6, с. 47]. Такий підхід вбачається логічним, оскільки саме завдяки взаємодії влади (чітке правове регулювання певних відносин), науки (дослідження відповідної актуальної проблематики, розроблення сучасних девайсів, які можуть бути використані в одній галузі чи декількох) й бізнесу (фінансування та впровадження наукових розробок) можливо забезпечити комплексний розвиток науки й освіти, сформувати якісні та такі, що відповідають потребам суспільства, об'єкти інтелектуальної власності та інновації.

Відповідно до Закону України «Про наукові парки» науковий парк – це юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку [10]. Зазначена юридична особа створюється з метою розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності у вищому навчальному закладі та/або науковій установі, ефективного та раціонального використання наявного наукового потенціалу, матеріально-технічної бази для комерціалізації результатів наукових досліджень і їх впровадження на вітчизняному та закордонному ринках [10, ст. 3].

У вищезазначеному нормативно-правовому акті також закріплено, що вищі навчальні заклади вносять до статутного капіталу наукового парку нематеріальні активи – майнові права на об'єкти інтелектуальної власності у порядку, встановленому законодавством України. З огляду на викладену норму, постає цілком логічне питання, а саме: яким чином відповідна бю-

джетна установа, яка є ініціатором створення наукового парку й, відповідно, надає як частку статутного капіталу майнові права на об'єкти інтелектуальної власності, може отримати кошти (відсотки, дивіденди) тощо від реалізації таких об'єктів.

Залишається не визначеним, яким чином має бути реалізоване право ЗВО, які є бюджетними установами, на отримання грошових коштів від діяльності наукового парку. Згідно з бюджетним законодавством України бюджетні установи мають право надавати оплатні послуги, отримувати гранти, благодійні внески та ін. Все це становить власні надходження бюджетних установ (п. 15 ч. 1 ст. 2 Бюджетного кодексу України). Однак наразі дивіденди та/або відсотки від реалізації об'єктів інтелектуальної власності або ж від діяльності господарських товариств, створених такою установою, до таких надходжень не належать.

У цьому контексті зазначимо ще один принцип, на наш погляд, аспект, а саме – відсутність у бюджетних установ, зокрема й ЗВО, права на використання власних надходжень на власний розсуд. Ця проблема не є новою, проте й досі залишається не вирішеною. Так, К. О. Токарева наголошує: «суттєвою проблемою є надзвичайно високий рівень централізації управління власними коштами бюджетних установ. Йдеться про те, що всі надходження мають бути зараховані на рахунки відповідних бюджетів як доходи і лише після цього можуть використовуватися згідно із затвердженим кошторисом. Саме тому необхідно обмежити централізацію власних надходжень бюджетних установ та удосконалити бюджетне законодавство України» [13, с. 176–177]. Ми підтримуємо наведений тезис й пропонуємо внести відповідні зміни до Бюджетного кодексу України.

На сучасному етапі правового регулювання фінансування бюджетних установ за допомогою альтернативних джерел є колізійним. Знову має місце ситуація, коли законодавець робить певні кроки на шляху до так би мовити, децентралізації й налагодження партнерських відносин між державою та бізнесом в сфері освіти регламентує певні правові механізми, які на практиці залишаються нереалізованими. Як видно, це пов'язано із відсутністю однотайного підходу до визначення термінології й закріплення чіткої ефективної процедури.

**Висновки.** На підставі проведеного аналізу можемо зробити такі висновки: (а) наразі залишається нерегульованим питання щодо розміщення доходу від використання едавмента. Такий дохід не є коштами будь-якого бюджету і розміщатися на депозитних рахунках, як тимчасово вільні бюджетні ко-

шти, не може. Отже, наявна колізія положень ст. 13 Бюджетного кодексу України і Закону України «Про вищу освіту», що вказує на необхідність подальшого узгодження норм названих нормативно-правових актів і внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України; (б) потребує удосконалення й, від-

повідно, внесення змін до Бюджетного кодексу України та Закону України «Про наукові парки» процедура зарахування дивідендів від діяльності наукового парку й реалізації його проектів на рахунки бюджетної установи й надання останнім самостійно розпоряджатися такими фінансовими ресурсами.

### ЛІТЕРАТУРА

1. Батурина О. А., Масюк Н. Н. Эндаумент-фонды как форма государственно-частного партнерства в высшем образовании. *Наукоедение*. 2012. № 4 (13). С. 1–5.
2. Бюджетний кодекс України від 08 лип. 2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2456-17>.
3. Бюджетная система России: учебник / под ред. Г. Б. Поляка. Москва: Юнити – Дана, 2001. С. 47.
4. Власенко М. В. Особенности создания и условия функционирования эндаумент-фондов в России и США. *Человек. Общество. Управление*. 2008. № 2. С. 37–44.
5. Кушнір М. Ендавмент як правове увиразнення спроможностей державного управління: зарубіжний досвід та національна перспектива. *Ефективність державного управління: Збірник наукових праць*. 2012. Вип. 30.
6. Мешко Н. П., Гудим К. М. Наукові парки як сфера розвитку інноваційного середовища університетів України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/publikatsiyi/1.problem-ta-perspektivi-rozvitku-naukovix-parkiv-ukrayini.pdf>. С. 47.
7. О порядке формирования и использования целевого капитала некоммерческих организаций: Федеральный закон № 275 – ФЗ от 30 декабря 2006 г. СПС «КонсультантПлюс». URL: [http://www.consultant.ru/document/cons\\_doc\\_LAW\\_64939/](http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_64939/)
8. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
9. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
10. Про наукові парки: Закон України від 25 черв. 2009 р. № 1563-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1563-17>.
11. Сухочева А. М. Основные направления государственной политики по совершенствованию условий формирования финансовых ресурсов негосударственного профессионального учебного заведения. *Вестник ОГУ*. 2006. № 10. С. 25–29.
12. Ткачук О. В. Ендавмент як форма фінансування вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 21. Ч. 2. С. 101–105.
13. Токарева К. О. Структура бюджета: финансово-правовой анализ: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 213 с.

### REFERENCES

1. Baturina O. A., Masyuk N. N. (2012). Endaument-fondy kak forma gosudarstvenno-chastnogo partnerstva v vysshem obrazovanii. *Naukovedeniye – Science*, 4 (13), 1–5 [in Russian].
2. Biudzhetni kodeks Ukrainy vid 08 lyp. 2010 r. No 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2456-17> [in Ukrainian].
3. Byudzhetsnaya sistema Rossii (Polyaka G. B. Eds.) (2001). Moskva: Yuniti Dana [in Russian].
4. Vlasenko M. V. (2008). Osobennosti sozdaniya i usloviya funktsionirovaniya endaument-fondov v Rossii i SShA. *Chelovek. Obshchestvo. Upravleniye – Man. Society. Management*, 2, 37–44 [in Russian].
5. Kushnir M. (2012). Endavment yak pravove uvyraznennia spromozhnosti derzhavnoho upravlinnia: zarubizhnyi dosvid ta natsionalna perspektyva. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia: Zbirnyk naukovykh prats - Effectiveness of Public Administration: Collection of Scientific Papers*, Vyp. 30 [in Ukrainian].
6. Meshko N. P., Hudym K. M. Naukovi parky yak sfera rozvytku innovatsiinoho seredovyscha universytetiv Ukrainy. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/publikatsiyi/1.problem-ta-perspektivi-rozvitku-naukovix-parkiv-ukrayini.pdf>. S. 47 [in Ukrainian].
7. O poryadke formirovaniya i ispolzovaniya tselevogo kapitala nekommercheskikh organizatsiy: Federalnyy zakon № 275 – FZ ot 30 dekabrya 2006 g. SPS «KonsultantPlyus». URL: [http://www.consultant.ru/document/cons\\_doc\\_LAW\\_64939/](http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_64939/) [in Russian].
8. Podatkovi kodeks Ukrainy vid 2 hrud. 2010 r. No 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].

9. Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 1 lypnia 2014 r. No 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].
10. Pro naukovi parky: Zakon Ukrainy vid 25 cherv. 2009 r. No 1563-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1563-17> [in Ukrainian].
11. Sukhocheva A. M. (2006). Osnovnyye napravleniya gosudarstvennoy politiki po sovershenstvovaniyu usloviy formirovaniya finansovykh resursov negosudarstvennogo professionalnogo uchebnogo zavedeniya. *Vestnik OGU – Bulletin of the OGU, № 10, 25–29* [in Russian].
12. Tkachuk O. V. (2018). Endaument yak forma finansuvannia vyshchoi osvity. *Naukovyi visnyk Uzhgorodskoho natsionalnogo universytetu – Scientific herald of Uzhgorod National University, Vyp. 21, Ch. 2, 101–105* [in Ukrainian].
13. Tokarieva K. O. (2015). Struktura biudzhetu: finansovo-pravovy analiz. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

МАКУХ О. В.

доктор юридических наук, профессор кафедры гражданского, административного и финансового права  
Института права имени Владимира Сташиса Классического частного университета

### СОВРЕМЕННЫЙ ПОДХОД К ФИНАНСИРОВАНИЮ ОТДЕЛЬНЫХ ВИДОВ БЮДЖЕТНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

В статье автором проанализировано правовое регулирование таких альтернативных путей привлечения дополнительных средств бюджетными учреждениями, в частности, вузами, как создание эндаументов и научных парков. Для эффективного функционирования высших учебных заведений и коммерциализации результатов научных исследований, их внедрения на отечественном и зарубежном рынках предложено внесение изменений в действующее законодательство Украины.

**Ключевые слова:** бюджетные учреждения, высшие учебные заведения, собственные поступления бюджетных учреждений, эндаумент, научные парки.

МАКУХ О. В.

2 nd PhD, Professor of the Department of Civil, administrative and financial law Volodymyr Stashis Institute  
of Law Classic Private University

### THE MODERN APPROACH TO FINANCING SPECIAL TYPES OF BUDGET INSTITUTIONS

**Problem setting.** Insufficiency of state budget funds to meet the needs of such a type of budget institutions as institutions of higher education motivates the aforementioned subjects to find alternative sources of revenue for the realization of their main activities. At the present stage in Ukraine, such alternative ways to attract additional funds for IHEs are to create: (1) sustainable funds (entanglements) and (2) science parks. **The purpose of the article** is to consider endowment as a form of financing IHE and peculiarities of functioning of scientific parks as an effective model of commercialization of scientific research results and their implementation in the domestic and foreign markets.

In the article the author analyzes the legal regulation of such alternative ways of attracting additional funds to budget institutions, in particular, institutions of higher education, as the creation of the latest entrants and scientific parks. For effective functioning of institutions of higher education and commercialization of scientific research results, their implementation in the domestic and foreign markets is proposed to amend existing legislation of Ukraine.

**Key words:** budgetary institutions, institutions of higher education, own receipts of budgetary institutions, entanglement, scientific parks.

Макух О. В. Сучасний підхід до фінансування окремих видів бюджетних установ. *Право та інноваційне суспільство* : електрон. наук. вид. 2018. № 1 (10). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2018/6/Davidenko10.pdf>.